

Hlavní a vedlejší činnost ve světle novely zákona o daních z příjmů

Stanislav Kouba

Trend a základní teze

- I. pilíř = **akcent na materiální podstatu**
 - snaha reflektovat, co je skutečnou podstatou činnosti poplatníka, neorientovat se dle jeho právní formy.
 - zavedení § 17a ZDP – veřejně prospěšný poplatník
- II. pilíř = **zobecnování stávajících pravidel**
 - v ZDP jsou často určité režimy vztaženy pouze na úzkou množinu subjektů
 - ve světě v zásadě mají obdobné instrumenty přístupu ke zdanění neziskového sektoru
- III. pilíř = **obezřetnost**
 - neziskový sektor – z hlediska inkasa DP není stěžejním ALE:
 - nutnost předcházet zneužívání specifických pravidel
 - potřeba bránit konkurenční prostředí
 - spravovatelnost (oboustranná)
 - ...

Druhy činností

- 2 základní druhy činností:
 - **podnikání** – u některých PO povoleno jen jako vedlejší, někde zcela zakázáno (např. politické strany)
 - **nezisková činnost** (nepodnikatelská činnost?) – tj. to, co je odlišné od podnikání
 - **veřejně** (společensky) prospěšná
 - podpora založená na **neindividuální** bázi
 - vymezení se liší podle potřeb, hodnot a tradic jednotlivých zemí; nejtypičtější oblasti: umění, kultura, podpora osob v sociálně obtížné situaci, pomoc v případě humanitárních či přírodních katastrof, podpora dětí, mládeže a seniorů, výzkum, vývoj a inovace, vzdělávání, zdravotnictví
 - **soukromě** (vzájemně) prospěšná
 - rodinné účely, správa vlastního majetku apod.
- **smíšení poplatníci** – mají jak podnikatelskou i nepodnikatelskou činnosti
 - rozlišení dle hlavní činnosti vs. kombinace dvou režimů?

Výhled do budoucna 1/2

- odstranění **urgentních nedostatků** právní úpravy:
 - např. daňové řešení u rodinných nadací
- zákon o **statusu veřejné prospěšnosti** či jeho obdoba
 - je uplatnitelný jako základ řešení pro ZDP?
- rozlišení daňového režimu **neziskových poplatníků se soukromým a „veřejně prospěšným“ účelem**
 - např. možné úvahy o rozšíření **generálního osvobození** – dnes jen u veřejně prospěšných nadací (2014); nutnost však nastavit
 - obdobná striktní pravidla (nemožnost vyvádění zisku, záruka užití prostředků...atd.)
 - dodaňovací instrument pro případ porušení pravidel
 - odpovědnost statutárních orgánů
 - v ZDP jsou často určité režimy vztaženy pouze na úzkou množinu subjektů

Výhled do budoucna 2/2

- reflektování **víceúčelovosti** poplatníka
 - Kombinace:
 - podnikání,
 - Veřejně prospěšné činnosti nebo
 - soukromé neziskové činnosti
- důvodnost **rozřazování poplatníků** na ty s „úzkým základem daně“ a na ty se „širokým základem daně“
- důvodnost tzv. **klíčování nákladů** u úzkého základu daně

Harmonogram změn

- **urgentní problémy**
 - odstranění v nejbližší novele ZDP (2017)
- **Komplexní řešení**
 - výhledově
 - možno i „per partes“
 - nutnost konzultací
- **Vazba na jiné právní předpisy**
 - v návaznosti na ně